

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальності:

- 071 Облік і оподаткування
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування;
- 073 Менеджмент;
- 074 Публічне управління та адміністрування;
- 075 Маркетинг;
- 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Підприємницьке право
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, доц., к.е.н., доц. теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
E-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktype.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Підприємницьке право – це обов’язкова складова системи національного права України, що призначена для регулювання підприємницької діяльності учасників господарських правовідносин в Україні, що розкриває законодавче регулювання ведення підприємницької діяльності; спрямована на формування фаховості та підвищення рівня конкурентоздатності майбутніх професіоналів.</p> <p>Предмет підприємницького права – нормативно-правові акти, що регулюють процес здійснення підприємницької діяльності.</p> <p>Об’єкт дослідження підприємницького права – підприємницька діяльність, що береться як цілісне утворення, яке для свого функціонування вимагає регулювання окремими нормами різних галузей права у комплексі.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Основні правові засади підприємницької діяльності Змістовий модуль 2. Правові аспекти державного регулювання, охорони та захисту підприємницької діяльності Змістовий модуль 3. Окремі аспекти здійснення підприємницької діяльності</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Підприємницьке право” є вивчення, поглиблення та розширення студентами знань про доктринальні та нормативні підходи щодо правового регулювання підприємницької діяльності та відносин, що виникають у процесі її легалізації та безпосереднього провадження.</p> <p>1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Підприємницьке право” є вивчення і аналіз законодавства у сфері підприємницької діяльності та загальних проблем теорії і практики підприємницького права, аналіз основних категорій, що входять до його термінологічної системи; здійснення суб’єктно-об’єктної характеристики відносин у сфері підприємницької діяльності; вивчення і аналіз проблемних аспектів правового впливу на сферу підприємницької діяльності; визначення сучасного стану та напрямків модернізації правового регулювання відносин, що виникають під час організації та безпосереднього провадження підприємницької діяльності.</p> <p>1.3. Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>1. Студент повинен знати:</p> <p>1.1. Визначення основних понять, принципів та засад правового регулювання підприємницької діяльності, 1.2. Особливості правового статусу суб’єктів підприємницької діяльності, основи їх створення, функціонування та припинення діяльності, а також особливості правового захисту. 1.3. Правове регулювання підприємницьких відносин в Україні, основні засади та механізми державного регулювання підприємницької діяльності. 1.4. Принципи підприємницької діяльності та реалізації економічної стратегії</p>	

підприємства, її правове забезпечення

1.5. Суспільні відносини, що становлять предмет підприємницького права.

1.6. Порядок ліцензування підприємницької діяльності, органи та повноваження дозвільної системи

1.7. Порядок здійснення державного нагляду та контролю у сфері підприємницької діяльності.

2. Студент повинен уміти:

2.1. Застосовувати теоретичні знання і приписи нормативно-правових актів у практичній діяльності.

2.2. Застосовувати нормативні акти, а також користуватись літературними джерелами, оперуючи ними під час опанування інших навчальних дисциплін.

2.3. Орієнтуватися в правових аспектах регулювання підприємницьких відносин в Україні.

2.4. Провести ґрунтовний аналіз поставленої перед ним практичної проблеми та вказати можливі шляхи її вирішення.

2.5. Практично застосувати норми підприємницького права під час вирішення конкретних економічних завдань.

2.6. Здійснювати законодавче забезпечення підприємницького планування виробництва на засаді підприємницько-законодавчої організації, мотивації і контролю функціонування підприємства.

2.7. Виявляти порушення своїх прав та законних інтересів у сфері підприємницької діяльності в рішеннях, діях та бездіяльності органів державної влади в конкретних ситуаціях.

3. Студент повинен мати навички:

3.1. Юридично аргументувати та обстоювати власну правову позицію при вирішенні спорів у сфері підприємницької діяльності.

3.2. Виявляти порушення своїх прав та законних інтересів при здійсненні підприємницької діяльності.

3.3. Будувати алгоритм своєї поведінки з метою ефективного захисту своїх прав як учасника правовідносин у сфері підприємницької діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях..

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

Компетентності:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.							
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.							
5. Організація навчання							
Обсяг навчальної дисципліни 90 год.							
Вид заняття			Загальна кількість годин				
Лекції			16				
практичні заняття			14				
самостійна робота			60				
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний /вибірковий			
6	076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	3		вибірковий			
Тематика курсу							
Тема		кількість год.					
		Денна форма			Заочна форма		
		лек- ції	практи- чні	самостій- на робота	лек- ції	практи- чні	самостій- на робота
Тема 1. Підприємницьке право: загальна характеристика та його джерела		2	1	5	1	1	6
Тема 2. Правові аспекти регулювання підприємницької діяльності		1	1	5		1	7
Тема 3. Суб'єкти підприємницької діяльності та їх правовий статус		1	1	5		1	7
Тема 4. Легітимація суб'єктів підприємництва		2	1	5		1	7
Тема 5. Майнова основа підприємницької діяльності		2	2	5		1	7
Тема 6. Підстави та порядок припинення підприємницької діяльності: правовий аспект		2	2	5		1	7
Тема 7. Правове забезпечення договірних відносин при здійсненні підприємницької діяльності		2	2	5		1	7
Тема 8. Правові основи безпеки підприємницької діяльності		2	2	5		1	7
Тема 9. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва		1	1	5	1	1	6
Тема 10. Імплементация законодавства у сфері підприємництва в межах асоціації з Європейським Союзом		1	1	5		1	7
ІНДЗ				10			10
Усього годин		16	14	60	2	10	78

6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за залікову контрольну роботу)				
	Поточне тестування та самостійна робота			Модуль 4 Залікова контрольна робота	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3		
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання		
	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10	
	30	10	10		
50			50	100	
Практичні заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.				
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Розробляє та оформляє роботу за обраною тематикою на аркуші формату А4 і приносить на останнє практичне заняття. Максимальна кількість балів за ІНДЗ становить 10 балів.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за чотири модулі: М 1. Поточний контроль (1-30 балів). М 2. Самостійна робота (1-10 балів). М 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-10 балів). М 4 Залікова контрольна робота (1-50 балів)				
7. Політика курсу					
<p>Підсумковою формою контролю є залік. Максимальна кількість 50 балів за залікову контрольну роботу. Структура її включає 4 завдання. Правильна відповідь на 1, 2, 3 питання оцінюється максимум в 10 балів; 20 тестів які оцінюються кожний в 1 бал – максимум в 20 балів.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49 дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а н/б округляється.</p>					
8. Рекомендована література					
Основна література:					
<ol style="list-style-type: none"> Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. (в редакції від 17.06.2018) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-X (в редакції від 28.08.2018 р.) URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80731-10. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 1 липня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 524. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17 Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: закон України від 06.02.2018 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2275-19. Про приватизацію державного і комунального майна: закон України від 18.01.2018 р. URL: 					

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2269-19/paran633#n633>.

7. Про оренду державного та комунального майна: закон України від 10.04.1992 р. (в редакції Закону від 24.05.2016 р.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.
8. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (в редакції від 28.08.2018) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
9. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-14 Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25/26. Ст. 131.
10. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. (в редакції від 01.04.2018) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст. 356.
12. Податковий Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI (в редакції від 15.08.2018) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
13. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
15. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. (в редакції від 04.07.2018) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17>.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – с.800
2. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 528с.
3. Васильєв С. В. Цивільний процес України: навчальний посібник – 344 с. К.: «Центр учбової літератури», 2013.
4. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти т. Т. 15: Господарське право / редкол.: В. А. Устименко та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 784 с.
5. Гетьманець О.П. Господарське право :Підручник: у 2 ч. - Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. - 368 с.
6. Гордієнко К.Д. Юридична служба на підприємстві. Типові положення. Зразки документів. Судова практика. / К.Д. Гордієнко - К.: КНТ, 2018. - 304 с.
7. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
8. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014.
9. Денисов А. І. господарсько-правове забезпечення технологічної безпеки держави: монографія / А. І. Денисов. – Харків: Юрайт, 2017. – 202 с.
10. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: монографія / за заг. ред. Задихайло Д. В. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.
11. Інвестиційне право: підручник / Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло, О. П. Суц, Ю. Є. Атаманов; ред.: Ю. М. Жорнокуй. – Харків: Право, 2015. – 510 с.
12. Крупка Ю. М., Гав'яз О. М. Правове регулювання некомерційної господарської діяльності: Навчальний посібник. / Ю. М. Крупка, О. М. Гав'яз - К.: Атіка, 2016. - 184 с.
13. Крупка Ю.М. Правові основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 480с.
14. Кузьміна М. М. Господарсько-правові засоби забезпечення якості продукції: моногр. / М. М. Кузьміна. - Х.: ФІНН, 2010. - 184 с.
15. Мілаш В. С. Господарське право: навч. посіб. для підготовки до іспитів. 5-е вид., змін. Харків: Право, 2018. 338 с.
16. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За ред. Ю. Д.Притики, В.Е.Теліпко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 608 с.
17. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 5-те вид., перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т.1. 832 с.
18. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 5-те вид., перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т.ІІ. 1120 с.

19. Несинова С. В., Воронко В. С., Чебикіна Т. С. Господарське право України. Навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Несиної. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.
20. Підприємницьке право України / Під ред. Р.Б. Шишки. Харків, 2006.
21. Підприємницьке право: Підручн. За ред. О.В. Старцева. 3-є вид. К: Істина, 2007. 864 с.
22. Правове забезпечення діяльності господарських організацій (довідник юристконсульта): навч. посіб. / Д. В. Задахайло, А. О. Олефір, В. М. Пашков. – Харків : Юрайт, 2016. – 528 с.
23. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право: Навчальний посібник. /Саніахметова Н.О.-О.: А.С.К., 2017- 280 с
24. Січевлюк В.А. Господарське право : Навчальний посібник. – К.: УІРФР, 2010.- 474с.
25. Швидка Т. І. Правовий захист економічної конкуренції: навч. посібник. / Т. І. Швидка. – Х.: Юрайт, 2015. – 208 с.
26. Шовкопляс Е. А., Глібко С. В. Актуальні питання правового регулювання ринків фінансових послуг в Україні: монографія / С. В. Глібко, Г. М. Шовкопляс, І. О. Ониськів. – Харків: Право, 2016. – 186 с.
27. Щербина В.С. Господарське право: Підручник. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://rada.gov.ua/>;
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nlu.org.ua/>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>

Наочні матеріали

1. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Підприємницьке право» / уклад. Ю.І. Ціжма. – Івано-Франківськ.: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. – 28 с.

Викладач

Ціжма Ю.І.